

# DOMOVINA

**Uredništvo** je v Schillerjevih ulicah št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

**Izhaja** dvakrat na teden, vsak **torek** in **petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo na leto 8 kron, pol leta 4 krone, 3 mesece 2 kroni. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 13 kron, pol leta 6 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

**Za inserate** se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat; za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

## Gleispach — štajerski satrap.

Velikansko razburjenje med štajerskimi Slovenci je vzbudila vest, da je justični minister Klein, prepustil predsedniku graškega nadsodišča, Gleispachu, popolnoma proste roke pri uradniških imenovanjih. Da bo torej lahko sodil in delil krivico popolnoma po lastni volji, brez ozira na vlado, da bodo slovenske dežele nekaka satrapija Gleispachova v justičnem oziru. A saj je bilo ravno tako doslej; v Gradcu je vladal samopašno kot pravcati satrap brez ozira na voljo, na dejanjske potrebe in pravice Slovencev.

Odkar je v Gradcu na predsedniškem stolčku, so se leto za letom godile Slovincem vnebovpijoče krivice. Deloval je s parno silo, da vzame Slovincem še one drobtinice pravice, ki so jih imeli v justični službi. A ne le sam; Gleispach je vodil nekako pokroviteljstvo nad krivicami, katere so nam bile v neblagoslovljeni dar zadnji čas. V Gradcu je poveljeval svojim petolizcem in evnuhom, razkropljenim po Slovenski Štajerski, in ti so se kar kosali med seboj, kdo bo hujše žalil slovenski pravni čut in kdo se bolj s tem prikupi graškemu satrapu.

Ta doba potujčevanja je zahrula s tistim hipom, ko se je Gleispach pobral z prekucnjenega ministrskega stola in se pripeljal v Gradec, kjer je nastopil svojo vlado v manjšem obsegu. Kot znano, se je pripeljal po noči in skrivaj ter s tem pokazal, da ga je bruhnila tema Slovincem v škodo in kvar. Od takrat je poskušal ob vsaki priliki škodovati Slovincem; edino ljudem, zakletim sovražnikom slovenskega jezika, ali brezznačajnim apostatom je šel na roko in škodoželjno gledal, kako gre v klas njegova setev.

Ves slovenski Štajer je globoko ogorčen nad to krivično samovlado, a potem pride še celo sodni minister, Klein, ter se v zadregi izgovarja, da se sploh ne bo več brigal, kaj menijo prizadeti Slovenci o tem, če jih Gleispach odira za narodne pravice, ter naj zato le on nosi vso odgovornost. Da, na ta način se je vladalo dozdej v Avstriji, ker je vsak državni uradnik nemškega pokolenja, in vsak nemški bastard skušal na ta način višje splezati po uradniški lestvi, da je v svojem delokrogu gulil Slovence. To je avstrijska birokratična samovlada, ki ima tako usnjato kožo, da je ne predrami niti zakon, ki se opira le na svoj kraljevi § 14.

Državna uprava ima pri nas pri uradniških imenovanjih očitno germanizacijske namene, zlasti velja to za finančno in sodno službo. Tu se vedno uganja nemško-nacionalna politika; zlasti za Sp. Štajersko si je vlada vtepla v glavo, da morajo na vsa važnejša mesta priti nemško misleči uradniki. Gleispach posluša samo vzdihljaje vodje nemške ljudske stranke, Derschatte in njegovega podrepnika Wolffhardta. S tem se hoče samo prikupiti in vzdržati v milosti pri graških mogotcih, da mu zopet ne spodmaknejo predsedniškega stolčka. Zdi se pa, da se trudi ta vladni hlapec v potu svojega obraza dan na dan, da poveča nasprotja med nemškim in slovenskim narodom.

Zdaj je popolniti mesto okrožnega sodnega predsednika v Novem mestu in višjesodnega svetnika v Gradcu. To mesto se je štel dozdej k takoimenovani slovenski posesti, ker je isto zavzel strogo nemški nacionallec, ki je za silo razumel slovenski. Taka je slovenska posest!

Sedaj bi Gleispach na to mesto rad postavil svojega ljubljence pri graškem deželnem sodišču, ki ne razume besedice slovenski, da bi bil tako onemogočen sedanji slovenski senat pri graškem deželnem sodišču.

V Rogatcu je umrl koncem minolega leta sodni svetnik A. Meixner. — po mišljenju Nemec. — Kljub temu, da je sodni okraj Rogatec s 95,6 % prebivalstva — slovenski, je bil dozdej tam sodnik Nemec in oba sodna pristava istotako. Sedaj se ima izpopolniti mesto okrajnega sodnika, na koje bi moral priti na vsak način Slovenec. Vendar pa Nemci z vso gotovostjo zatrjujejo, da pride v Rogatec Nemec kot sodnik, in se sklicujejo na avtentične vires.

Na mestu je, da slovenski poslanci interpellirajo ministra, v koliko so te vznemirljive vesti resnične. Sploh se pa že kaže sedanje ministrstvo v še temnejši luči kakor Körberjevo, in našim poslancem treba skrajne previdnosti. Glede Gleispachove samovlade treba odkrite in odločne besede! A ne le to; dejanja naj govore, da imamo čez glavo dovolj njegovih hudodelstev, zagrešenih na slovenskih pravicah.

Govorec o svoji zadevi, namreč o delegiranju mariborskega sodišča za njegovo porotno obravnavo, je izjavil v državnem zboru posl. dr. Tavčar:

Tu se po dolgem času in pod vlado, ki hoče zakone izvrševati po duhu tankovestno in ki je obljubila najnatančnejšo nepristranost v upravi, hoče storiti sovražni poskus, izročiti slovanske časnikarje nemškemu porotnikom pod sekiro. Na Spodnjem Štajerskem divja nemško časopisje brez spon ter si izbira posebno čast političnih nasprotnikov za tarčo.

Ako se napadeni v slovenskih glasilih branijo, proglasijo jih iz Gradca za brezpravne, dočim uživajo napadalci popolno varstvo zakona.

Gleispacha bi samo radi opomnili, naj ne seje zmajevih zob, da ne vzrastejo zmaji, ki ga bodo pognali iz predsedniškega mesta v zaslužni pokoj, kamor spada že malone celo desetletje.

## Domače in druge vesti.

— Na pomoč raznim podpornim društvom za slovenske visokošolce! Narod nemški je mnogobrojen, ima med bogatimi sloji dovolj dijaškega naraščaja. Vendar ta narod tudi izdatno skrbi za uboge dijake. To svedoči razni dijaški domi, v katerih dobiva veliko število revnih dijakov brezplačno stanovanje in hrano; to svedoči podporna društva, katera se od vseh strani, posebno tudi od denarnih zavodov, z denarnimi prispevki podpirajo. Za slovenske dijake ni nikjer dijaškega doma. Edino, kar imamo, so podporna društva. Ta pa dobivajo od slovenskega občinstva dosti premalo denarja. Kakor drugod, ovira tu naš napredek nevednost in umazanost! Povsod nam primanjkuje naraščaja, toda za njega skrbeti, tega nočemo in ne znamo! Imamo izkaze podpornih slovenskih društev iz Gradca, Dunaja in Prage pred seboj. Povsod borno število podpornikov! Med temi so denarni zavodi s takimi pritlikavimi doneski, da je joj! Če bodo denarni zavodi med stiskavci, kdo pa potem naj prispeva? Dva denarna zavoda sta si pravzaprav edina na Slovenskem svesta svoje naloge, namreč posojilnica v

Celju in Ptuj. Tema bodo morale vse druge večje slediti. Opozarjamo jih na to dolžnost baš sedaj, ker je poteklo leto, ko se sklepajo računi, delajo bilance, deli čisti dobiček! Mislimo na naš naraščaj na visokih šolah! Skrbimo zanj, ker ga krvavo potrebujemo v vseh strokah!

**Gledališka predstava** v nedeljo, 26. t. m. bode vsekako čisto poseben užitek. Prvikrat bo nudila občin. pogled v fino francosko igro, polno dovtipa in razrednega humorja. Dasi je igra sila težavna, vendar se je odločilo „Celjsko pevsko društvo“ zanj, da dá občinstvu tudi vpogled v francosko dramatik, ki se odlikuje po svoji eleganci in fini dovtipnosti. Kakor je razvidno iz plakatov, nastopi le malo število oseb, kar nam jamči, da so vse vloge v najboljših močeh in da je igra jako temeljito naštudirana.

— **Kontrolno vodstvo c. kr. finan. straže** v Celju razpošilja čisto slovenskim občinam nemške poklice in prejemnice za stranke dozdevno le zaradi tega, ker se ne čuti poklicano, da bi moralo kar samo od sebe začeti pošiljati slovenske pozivnice, prejemnice itd., ne da bi občine to zahtevale. Ono te torej drži „statusa quo ante“ ali po naše rečeno, stare navade. Če bodo tudi občine po stari navadi molčale, je jasno, da na ta način z veljavo slovenskega jezika ne pridemo naprej. Je sicer nekaj občin v našem glavarstvu, ki kontrolnemu vodstvu vračajo nemške dopise z razlogom, da jih stranka ne razume, a teh občin je razmeroma malo. Vse občine bi morale tako ravnati; kajti one so za veljavo jezikovne pravice najmerodajnejše. Kdor molči, potrjuje krivico.

— **Pionirji celjskega nemštva** so jo po nosu dobili. Pred kratkim je priredilo gasilno društvo v Velenju plesni venček, h kateremu je bilo vabljen tudi celjsko gasilno društvo. Prišel je hrvaški ponemčenec mestni ekonom Derganc s svojimi brambovc na venček v Velenje in je mislil, da mora utrditi v Velenju nemštvo s svojim govorom, v katerem je nesramno zabavljaj zoper Slovence. Toda izkupil jo je ubogi pionir celjske nemške kulture. Med udeleženci zabave je bilo mnogo Slovencev, ki so sami mnogo pripomagali k zabavi, ki ni nameravala imeti narodnega značaja. Načelnik velenjske požarne brambe je torej Dergancu moral prepovedati Slovence zmerjati, in ker ni miroval, mu je načelnik odzval besedo in je moral slavnostni govornik Derganc sramotno umolkneti. Pa hud je bil zaradi tega kakor kača. Če tu ne smem govoriti, bom pa pri plesnem venčku požarne brambe v Šoštanju govoril, tako se je zagrozil ponemčeni Hrvat. „Nič ne boš govoril, takih „krakelerjev“ v Šoštanju ne potrebujemo“, glasil se je odgovor navzočega načelnika šoštanjske požarne brambe. In Celjani so z dolgimi nosovi zapustili slavnostni prostor in žalostno v Celje popihali. In zapomniti si treba, da niti velenjska niti šoštanjska požarna bramba niste slovenski. Vendar ste pa siti nemškutarskih hujšakačev in Derganca. Oj, to je žalostno za pionirje smrdljivega celjskega nemštva!

— **Sv. Maksimilijan ni prodan.** „Slovenec“ silno rad senzациjo vzbuja, ne preiskuje, pa ali resnico piše ali ne. Zadnji petek je objavil iz Celja novico, da je gospod opat Ogradi baje Nemcem prodal ali vsaj zavezal se prodati prostor pri sv. Maksimilijanu, katerega mariborski ordinarijat in finančna prokuratura zaradi nemškega hrupa Slovincem nista privoščila. Mislili



smo že, da bode „Slovenec“ spet koga kot narodnega izdajalca ob glavo djal, akoravno se nam ni prav verjetno dozdevalo — ker „Slovenec“ meri po dvojni meri. No, pa izvedeli smo iz najzanesljivejšega vira, da na celi novici „Slovenca“ ni prav nič resnice in da je „Slovenec“ o ti zadevi spet fantaziral in neresnico pisal.

— **S Teharjev.** Dolgo smo morali čakati, predno je rešilo c. kr. okrajno glavarstvo pritožbo glede nepravilne sestave občinskega volilnega imenika. Mislili smo že, da se bode stvar do pomladi zavlekla, in s tem bi bila ravno štiri leta minila, odkar je bila zadnja občinska volitev. Nepostavnosti je glavarstvo nekoliko v imeniku popravilo, vendar pa ni zasledilo vseh nepostavnosti, katere se nahajajo še v imeniku. O tem bomo še pozneje natančneje govorili. Volitev se ima torej vršiti dne 25. t. m. — Sedaj pa, dragi volilci teharski, na noge! Kdor ni popolnoma slep, bo vedel, kaj mu je storiti. Dosedanji nam nasprotni nemčurski občinski odbor nam je bil med drugim tudi obljubil, da nam bo postavil novo farno cerkev. Namestu pa, da bi bil svojo dano obljubo spolnil, je še oviral, da se niti staro zidovje itak že na pol porušene cerkve ni smelo podreti. Le energičnemu nastopanju našega za vse dobro vnetega kapelana Čemažarja se imamo zahvaliti, da se je vsaj stara kapelanija podrla in nova sezidala. Ob prireditvah zaupnih posvetovanj na Teharjih ali po posameznih vaseh po občini se nam je dovolj jasno razlagalo, zakaj se pravzaprav gre in kaj nam je storiti, da priborimo nazaj svojo t. j. po lastni krivdi izgubljeno občinsko upravo v svoje roke, katera nam pristoji po božji in človeški pravici. Zatorej pridite dne 25. t. m. to je prihodnjo soboto zjutraj ob pol 8. uri v polnem številu, da rešimo svojo čast. Ob enem pa tudi prosimo vse naše zunanje volilce po sosednih občinah, da tudi vi pridete nam v tem pravičnem boju na pomoč, da vržemo skupno semkaj privandrane vsiljence z njihovimi podrepaniki, kateri nas hočejo oropati vsega, kar je našega, posebno pa vere in narodnostnih svetinj. Ako bo storil vsak svojo dolžnost, bo zmaga gotovo naša, v kar pomozi Bog in sreča junaška!

— **Volilni shod na Teharjih.** V nedeljo popoldne ob 3. uri so se namenili Štorjanarji, da bodo zborovali na Teharjih pri Lemežu. Razposlali in nalepili so lepake, bobnali in zbobnali skupaj res veliko število teharskih volilcev. Slovenski posestniki so napolnili gostilniške prostore do zadnjega kota; pride tretja ura, in navzoči volilci zahtevajo, naj se otvori shod. Res, zborovanje se začne, za predsednika si izvolijo g. kaplana Čemažarja, za podpredsednika g. Šušteriča. Štorski fabrikanti in njihovi podrepaniki so hoteli zborovati in so zase sklicali shod, da bi slepili in lagali volilcem, no, to pot se jim kar ni sponeslo. Že so lepo zborovali slovenski volilci, ko vam prihlača župan, ki zdaj ni več župan, Gorišek, v sobo, pa kar nad predsednika! Temu mozičku kar ni šlo v glavo, kako morejo drugi zborovati, ako skliče shod stranka štorskih delavcev. Pa so ga poučili in mu jo pošteno zasolili! Teharski posestniki so pokazali pritepenim Štorjanarjem, da ne spe, temveč da so zvesto na straži za čast svoje občine, za čast svoje slavne dedovine, ki ima v grbu dve svetli zvezdi. Teharčani so pokazali, da hočejo varovati svojo slovensko zemljo! Štorski fabrikantje naj se pobero v svojo zakajeno tvornico, tam naj si gospodarijo, kakor si hočejo, a kmete in njihovo občino naj puste v miru, da si bodo sami krojili pravdo. Oni hočejo biti sami svoji gospodarji na svoji zemlji, nočejo jerobstva pritepenih ljudi. In tako je prav, možje!

— **Zborovanje na Teharjih.** Predsednikom shoda je bil torej izvoljen Slovenec, in tako smo prijetno zborovali. Štorjanarji, kramar Peer, znani Jellek, par delavcev in par njihovih sužnjev, ki nočejo ostati ljudje, so se skrili v stransko sobo. Ko smo Slovenci odzborovali, je večina odšla, a takrat se je v stranski sobi dvignil — Peer, vzel kos papirja, pa začel brati — seveda nemško! Razumel ga je njegov gospodar, dva delavca in navzoči kovač, g. Tlaker. A bilo je prežalostno videti v tej družbi nekega starega kmetiča, ki seveda ni razumel besedice, a ob koncu Peerove klobase vzdignil roko, češ, da bo šel volit na nemško stran. To je bil zbor, da se Bogu usmili! Slovenci so klicali Živio in šli mirno domov v

zavesti, da se potegujejo za svojo pravico sebi in domovini v čast.

— **Vransko.** Veselica, katero je priredila „Podružnica sv. Cirila in Metoda“ v nedeljo, dne 12. februarja t. l. se sme prištevati najlepšim prireditvam, kolikor smo jih doživeli na Vranskem. Kako se je ljudstvo zanimalo za to veselico, nam spričuje dejstvo, da je bila prostorna dvorana g. Brinovca že pred tretjo uro popoldne do zadnjega kotička polna. Prvič so pri tej veselici nastopili tamburaši, katere je izvežbal g. J. Jakše. Igrali so tri točke, izmed katerih so občinstvu najbolj ugajali „Mladi vojaki“. Mešan zbor je zapel tri Žirovnikove narodne pesmi pod vodstvom g. R. Vrabla. Burno odobravanje in veselost občinstva je pričalo, da so navzoči pesmi razumeli. Igrali sta se tudi dve enodejanki: „Rusko-japonska vojska“ in „Prvič pri fotografu“. Kar se tiče igranja teh iger, moramo vse le pohvalno omenjati. Nastopili so vsi igralci jako samozavestno in elegantno, da smo jih vsi občudovali. Gluma „Prvič pri fotografu“ je vzbudila mnogo smeha. Po veselici se je vršila prosta zabava, med katero so pridno svirali tamburaši. Občinstvo pa je ostalo še dolgo časa skupaj in je bilo prav židane volje. Želimo le, da bi imeli še večkrat priliko tako imenitno se zabavati, kakor smo se v nedeljo, dne 12. februarja. Ob enem se na tem mestu zahvaljujemo vsem, ki so darovali krasne dobitke, kakor tudi vsem onim, ki so kolikor toliko pripomogli, da je veselica tako krasno uspela.

— **Prestavljen** je na lastno prošnjo poštni kontrolor g. Jakob Požar iz Celja v Maribor.

— **Za „Delavski dom“** je poslala „Slov. del. podp. društvu“ blagorodna obitelj Kuketz iz Žalca 100 kron. Beležimo z radostjo to vest, kot dokaz narodne požrtvovalnosti in prosimo, naj bi se tudi drugi ravnali po tem lepem vzgledu. Društveni odbor pa se najtopleje zahvaljuje narodni rodbini za veledušni dar.

— **Požarna bramba za celjsko okolico** je imela v nedeljo popoldne v „Narodnem domu“ svoj ustanovni shod. Zborovanje je bilo obiskano jako dobro, navdušenje za stvar splošno. Predsednikom pripravljalnega odseka je bil izvoljen graščak g. Avgust Sušnik. Več o tem še govorimo.

— **Narodna godba.** Godbeni odsek je imel v nedeljo posvetovanje glede godbenega naraščaja. Godbena šola se začne dne 15. marca, in se je oglasilo k pouku okrog 50 učencev.

— **Sokolova maškarada** bo letos krasnejša nego prejšnja leta, vrli aranžerji delajo vsestransko, da bo uspeh kar najsijajnejši. Povdarjamo še enkrat, da je izbor kostumov popolnoma prost; posebno dobrodošle pa so nam skupine in jih je že tudi več prijavljenih. Vsi narodi bodo zastopani. Japonec bode zapustil bojno polje ter se tukaj prijateljsko združil z Rusom, za njima jo prikrivopeti dolgi Anglež; prišel bode čopati Kitajec in črni Zamorec, pridrle bodo cele orde Tatarjev s Krima in ciganov, pride vročekrvni Španjolec in črnapolti Italijan, posetijo nas naši bratje Jugoslovani: Hrvatje, Srbi, Črnogorci, Bolgari ter nam privedejo črnookih hrvaških in srbskih krasotic; svetil se bode polumesec in pod njim prikoraka turški „dušmanin“, krivonogi Grk in svobodni Albanec, Perzijec in Arabec. Amerikanski Indijanec pokoplje ta dan svoj „tomahavk“ ter pride z nami popušt pipo tobaka. Židje in Kočevarji pridejo seveda pobarantant med to pestro množico. A ne dovolj: Pomlad nas pride obsipat s svežim cvetjem, poletje bode žarelo med nami, krasna solnčnica bode zibala svojo glavo, in rudeči mak bode cvetel, solnce in luna sama se poosebita in stopita med nas; da stari Rimljani in Grki zapustijo svoje grobove, srednjeveški križarji se ustavijo pri nas na potu v daljni Jeruzalem, da poplešejo s slovenskimi gospodičnami, predno zaplešejo ljuti boj z dušmanini. Vitezi ostavijo čuke in sove v svojih starih gradovih ter se pomešajo med fine gospode in dame v rokoko — kostumih. Pero ni zmožno popisati vse krasote in bajnega sijaja. Toliko smo zvedeli dosedaj izza kulis, prihodnjič pa povemo zopet kaj.

— **Celjsko porotno sodišče.** V sredo je bil sojen 24 letni delavec J. Strehar iz Blagovce na Kranjskem, obtožen tatvine, vloma, potepanja in drugih pregreh. Prej je bil rudar na Nemškem in že tam je kradel svojim tovarišem. Bil je zaprt dva meseca, a potem je zopet zmaknil večjo vsoto in z ukradenim denarjem pobegnul domov v Trbovlje, zopet je kradel kot sraka, šel odtod v rudokope na Gor. Štajersko, dolge prste je pridno rabil od tam je prišel v Gabrje, kjer je teden dni delal v Vestnovi tovarni. Stanoval je pri zakonskih Golčman in jim izmikal, kar se je dalo. Odtu ga je neslo v Zagorje, spet v Litiijo. In povsod je opravljal svoj nečedni posel. Vsega skupaj je pokradel denarja 1189 kron 18 vin. Bil je obsojen na pet let težke ječe. — V Četrtek so sodili porotniki 60 letnega kočarja Martina Lubeja iz konjiškega okraja radi zažiga. Iz

sovraštva je skušal zažgati pri Sv. Križu Ignacijev Marinšek hišo, a k sreči so se pogasili. Letos 2. januarja pa je zažgal ponoči kmetu Kumarju hišo nad glavo. Z veliko težavo so se stanovalci rešili iz gorečega doma. Požigalec je bil obsojen na deset let težke ječe. — V četrtek je bil obsojen 31 letni Miha Jamnišek iz Frankolovega, okraj Konjice, radi goljufije na pet let težke ječe. Oškodovalec je več kmetov na ta način, da je kupoval od njih živino, a jim ni vsega plačal, temveč knpljeno blago takoj naprej prodal. — Včeraj in danes se je vršila obravnava zoper Urbana in Jero Mohorko, ker je mati Jera prigovarjala sinu, naj ustrelji očeta. Izid še ni znan.

— **Razširjene šole.** Trirazrednica v Sromljah in nemška trirazrednica v Brežicah sta se razširili v štirirazrednici; štirirazrednica v Rajhenburgu je postala petrazrednica, petrazrednica v Sevnici z eno paralelko pa se je razširila v šestrazrednico. Trirazrednica v Braslovčah se je razširila v štirirazrednico.

— **Plesni venček z vojaško godbo v Žalecu** priredi prihodnjo soboto 25. t. m. ondodna požarna bramba. Kostumi so dobrodošli. Ples se vrši v prostornih prostorih g. Viranta, svirat pa pride vojaška godba 27. pešpolka iz Ljubljane. Kdor se hoče zazibati po finih zvokih vojaške godbe ali kdor hoče užiti lep koncert, kakršen se nam redkokedaj nudi, naj pohiti ta dan v Žalec, in s tem časti vrlo žalsko požarno brambo, ki koraka na čelu narodnim pož. brambam iz Savinjske doline.

— **„Mozirski Sokol“** je imel v nedeljo, dne 19. t. m. svoj občni zbor. Črez dolgih sedem let je začela plamteti v Mozirčanih znova moč v probujo zaspalega „Savinjskega Sokola“. V gostilni gospoda Iv. Lipolda se je zbralo skromno število Mozirčanov, katerim se je pridružila deputacija celjskega „Sokola“ in več gospodov iz Braslovč. Nazarjev in drugod. V znesenih besedah so govorili navdušeno gg. Lipold, Laykauf in Pevec, razmotrivajoči težko vprašanje, kako zagotoviti obstanek, življenje „Sokola“. Podstarosta celjskega „Sokola“ dr. Gvidon Sernec je pozdravil akcijo preroditve „Savinjskega Sokola“ kateri se je nekdanj pod vodstvom rodoljuba Lipolda tako častno razvijal, da je dal povod ustanovitvi celjskega „Sokola“. Nekdanja sokolska društva so bila zidana na političnem programu in poleg rdečih srajc, poleg brezštevilnih govorov pri različnih slavnostih ni umeval in spolnjeval „Sokol“ nič drugega. Ko pa se je prebolela ta doba, je nastopil zlati čas sokolskim društvom v rešitvi velike Tyršove ideje in društvo za društvo je nastajalo zopet kvišku. Telovadba in z njo zedinjeno krepjenje duše in srca ntelesila je slovensko „Sokolstvo“. „Mozirski Sokol“ pa se ni preskrbel pri rojstvu najvažnejšega fakta, namreč načelnika, ki naj bi vadal mlade „Sokole“ v telovadbi in radi tega ni imel v sebi tiste življenske sile kot jo imajo druga telovadska društva. Uspehi „Celjskega Sokola“ so v to jasen dokaz in nadeja se, da se bode „Mozirski Sokol“ pri vzgledu bratskega društva tudi lotil neumornega delovanja in v prvi vrsti rešil tehnična vprašanja, to je glede voditelja, telovadbe, telovadišča in telovadnega orodja. — Pri volitvi odbora so bili izvoljeni Rudolf Pevec, starosta; Iv. Lipold, podstarosta; odbornikom za Mozirje: D. Paš in M. Vičević; za Braslovče: Ant. Strgar; za Gornjigrad: F. Kocbek; za Rečico: Deleja, za Kokarje in Nazarje: Jak. Praznik. Odstopivšemu starostu br. Marku Lipoldu se je izkazala za njegovo delovanje v „Sokolu“ najvišja čast ter je bil izvoljen z vsklikom za častnega starosta. Poleg različnih nasvetov in predlogov se je sklenilo tudi, da se pošlje g. Praznik v vaditeljski tečaj v Celje. „Mozirski Sokol“ je torej začel delati in nadejamo se, da bodo izvoljeni odborniki svesti svoje dolžnosti napeli vse moči ter novo prerojenemu „Sokolu“ vdahnili pravo sokolsko dušo, iz katere bode teklo življenje v celo Savinjsko dolino in prebudilo obilico mladežev in samopašnežev k delu in vzgoji — slovenskega naroda. Plapolaj, mogočna sokolska zastava, nad Mozirjem! Bog in sreča sokolska!

K. G.

— **Braslovče.** Nedeljska veselica pevskega društva se je jako dobro obnesla. G. Mat. Bošnjak je pred sporedom ljudstvo pozdravil v jako zbranih in pomembnih besedah. Saloigra „Prvikrat pri fotografu“ se je izvrstno predstavljala in nudila zbranim občinstvu toli zabave in smeha, da je slišati vsestransko pohvalo. Le žal, da je bil prostor premajhen; mnogo gostov je moralo oditi. Za gledališke predstave imajo Braslovčani tako zanimanje, da se bode na vsestransko željo upriporila po Veliki noči večja predstava, na katero se že danes slavno občinstvo opozarja in vabi. Gospod Jos. Pauer, velik prijatelj in pospeševatelj društva v gmotnem in drugem oziru je ponudil pevskega društvu svoj nov, velik in ngoden prostor na Legant-u na razpolago za prireditve gledaliških predstav, kjer se napravi popolnoma nov oder. Tudi koncertne, pevske točke so se proizvajale izborna pod vodstvom pevovodje gosp. Vinka Rojnik-a vkljub umetnim in težkim skladbam. Braslovčani smejo res ponosni biti na svoje pevske društvo, tembolj, ker obstoji isto popolnoma iz udov kmetskega stanu, ki žrtvujejo vkljub telesnemu napornemu delu svoje duševne moči v



podigo glasbe, v čast občine in v procvit slovenske naše domovine.

— **Slučica iz Laškega.** Notar dr. Mravlag, katerega žive večinoma Slovenci, ima v svoji pisarni človeka, ki nima za Slovence drugega izraza, kot „windischer Hund“. S tem priimkom je tudi obkladal ravno umrlega gosp. Žnidaršiča. Značaj tega uradnika, nekega H. je tako obskuren, da se ne maramo z njim pečati — ker bi trpel pod tem naš ugled. Prinašamo pa to vest v ravnanje našim ljudem, da se vedo ravnati, kajti lahko bi se njim pripetilo, da jim prileti pri obisku dr. Mravlagove pisarne kak „windischer Hund“ v — obraz. — „Bendišarjem ne prodam lesa“ — kriči tukajšnji nemčurški trgovec Hermann. Pričakujemo sedaj, da bode ta največji sovražnik Slovencev še nad svojo prodajalno napravil napis: Slovincem nič ne prodam! Da bi se vsaj iznebili tega človeka, katerega celo Nemci tožijo kot nestrpnega.

— **„Brežiški Sokol“** priredi v nedeljo, dne 26. svečana t. l. pevski in tamburaški koncert s plesom s prijaznim sodelovanjem zagrebških vseučilišnikov. Odbor se ni ustrašil velikega truda in stroškov, ki so s takimi prireditvami zvezani, marveč so mu pred očmi prejšnji tamburaški koncerti, katerih ni posečala samo tukajšna inteligenca, ampak tudi inteligenca izven Brežic. Za ta koncert se je sestavil poseben odsek iz odbora, ki ima skrbeti za vsakovrstno udobnost in zabavo p. n. občinstva. Čisti prebitek je namenjen za nabavo društvenega prapora mlademu „Sokolu“. Odbor je bil mnenja, da s prireditvijo takega koncerta ustreže tudi željam prijateljev petja in glasbe. Odbor se obrača do zunanjih bratov „Sokolov“, da z vso vnemo delajo nato, da bo naš koncert kar najbolj dobro obiskan. Dobrega obiska je z ozirom na to, da pripade čisti dohodek v prid naše zastave, tembolj želeli. Ker je mogoče, da se pri taki prireditvi kdo prezre, prosimo dotičnike, da nam to oprostite ter zahtevajo vabila. Torej na svidenje v nedeljo, dne 26. svečana 1905. Na zdar!

— **„Čitalnica“ v Brežicah** priredi na pustno nedeljo veliko maškarado, na katero se slavno občinstvo posebno opozarja. Kakor se vidi iz priprav, bode odbor obiskovalce tačas posebno iznenadil.

— **Umrli** je v torek v Trbovljah vdova Jera Camer, p. d. Parašuh, ki bi 6. roznika doživela stoto leto. Bila je vrla žena, vedno krepka, letošnja nenavadna zima jo je pokopala. Kot 99letnica je bila najstarejša oseba v župniji.

— **Škale.** V nedeljo dne 26. febr. t. l. popoldne ob treh (po večernicah), se vrši v Škalah ustanovni in l. občni zbor bralnega društva po sledečem vsporedju: 1. Pozdrav in nagovor. 2. Citanje in odobrenje pravil. 3. Volitev odbora. 4. Določitev udnine. 5. Predlogi in nasveti. Zborovanje se vrši v tamošnji mežnariji ali pa (ob ugodnem vremenu) na prostem pri cerkvi. K množični udeležbi vabi uljudno sklicatelj.

— **Zlato poroko** je obhajal na Frankolovem v nedeljo dne 19. t. m. 87letni starček kmet Jožef Flis, p. d. Švorc, s svojo 76letno ženo Apolonijo v čilem zdravju. Znamenita je bila ta slovesnost, ker jima je propovedoval in nad njima izvršil cerkveni obred njiju sin o. Gregor, misijonar Lazarist iz Ljubljane, ki je po dolgi dobi 15. let o tej priliki obiskal svoje rojake.

— **Občinski odborniki hajdinski** so zdražili priprosto cev za smodke na 7 K 39 vin. ter ta znesek doposlali družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Nasvet je izšel od priprostega narodnega kmeta prav v tej občini, ki stoji na braniku naše slovenske domovine. Ko radostno beležimo to vneto za narod med našim kmetijskim ljudstvom, priporočamo vsakojake iznajdljivosti v prid naši družbi.

— **Ptujski „Štajerc“** je spet pegaza v štant vzel. To je spet velik napredek. Zadnjič je grozil „Štajerc“ s krtačo, zdaj spet bije ob tla s svojo nemčurško peto, ker mu na „gavage“ obsojenega pevca Muršeca ne obesijo. Spet se je ponudil Muršec „giftni kroti“, da ji bo s pesmimi mašil lačni gobec. Ker pa bo zaprt med drugimi ubijalci, bo pel posebno o tolovajskih dejanjih, kako se človeka ubije in za pete obesi. To bo Muršecov posel. Drugi arestantje krpajo in šivajo, ta bo pa sedel na pegazu in hodil „giftni kroti“ v vas. O. zlati čas zdaj „Štajercu“ pride!

— **Gradec.** Tudi graške Slovence poseti začetkom marca „princ Karneval“ s spremstvom. Nalašč zato sestavljeni odsek dela priprave, da se ga dostojno sprejme. Več po vabilih.

— **Sv. Lovrenc v Slov. gor.** V premislek. Pred 14. dnevi se je po rani maši zbralo kakih šest fantov v gostilni, kjer so se nalivali s ptujskim žganjem. Vračali so se v ravno istem času domov, ko je narod začel prihajati k pozni službi božji. Fantje so se potoma prav grdo obnašali. Vpili so kakor vrane, se kregali, se suvali in napadali mimoidoče. Tudi resni sprevod in solze pogrebcev niso pomirile šnopsarskega divjanja. Ko se prigunčajo fantje v bližino vasi Oblaki, začeli so se še hujši prizori. Napadli so dekleta, jim robe trgali raz glav, jim lase razkuštrali ter jih metali po snegu. Ženske so kričale, psovale, se jokale ter bežale na vse strani.

Kdor se je vstavil fantom, je že ležal v snegu. Oče Pignar, ki je gledal od svoje hiše vse te prizore, je rekel sosedu: „Bog te blagoslovi, ali vidiš kako razgrajajo? To je premisleka vredno.“ Bogme, vrli Pignar je imel prav.

— **V Vitanje** prihaja celjski pastor ali protestantovski župnik podpirat in krepit šepavo nemštvo. V gostilni pri mostu na oglu navdušuje čistokrvne „špispurgarje“ za sveto nemško stvar. Veleblagorodna družba ga strme posluša. Okoli nje pa se kakor pikolo suče urnih krač ostr očka Rupnik. Nekdaj navdušenemu narodnjaku je „kšeft“ pokazal in uravnal drugo pot. Tudi njegova mamica prav posebno „obrajta“ nemškega pastora. No, častno to ni za nekdanjega narodnjaka in njegovo soprogo!

— **Nemško-slovenski tehniški slovar.** Odbor za izdajo nemško-slovenskega tehniškega slovarja je dal tiskati posebne vzorce za nabiralne listke. Na vzorcih je natančno označena oblika in so določeni vsi podatki, kateri naj se na nabiralni listek zapišejo. Gospodje nabiralci tehniških izrazov in sploh vsi oni, ki so v interesu stvari pripravljeni, podpirati odbor, da se čim preje doseže izdaja prepotrebne nam tehniškega slovarja, se tem potom opozarjajo na navedene vzorce, kateri se brezplačno dobivajo pri Slovenski Matici v Ljubljani.

— **Novi bankovci po 10 kron.** Dne 25. t. m. pridejo v promet novi 10-kronski bankovci. Stari 10-kronski bankovci z dnevnico 31. marca 1900 sprejemali se bodo kot plačilo pri vseh podružnicah avstro-ogrske banke, kakor tudi pri banki samo do 28. februarja 1907. Od tega dne naprej in pa do 28. februarja 1913 sprejemala bo banka in njene podružnice stare desetkronske bankovce le v zameno. Po 28. februarju 1913 izgube 10-kronski bankovci z dnevnico 2. januarja vsako veljavo.

## Društveno gibanje.

— **Vabilo na veliki ples „Žalske požarne brambe“** v soboto, dne 25. svečana 1905 v prostorih g. F. Virant-a v Žalcu, k plesu svira godba c. i. kr. pešpolk kralj Leopold Belgijcev št. 27. iz Ljubljane. Kostumovani dobro došli. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina K 1'50 za osebo. Šopke je dobiti pri blagajni. Domača požarna bramba nastopi v uniformi. Načelstvo.

— **„Bralno društvo v Laškem trgu“** priredi za svoje člane v soboto, dne 25. t. m. zvečer predpustno veselico s plesom v pivničnih prostorih. Kdor se želi neprisiljeno zabavati in nekaj smeha navžiti, naj pride zraven.

— **Trbovlje.** Moška podružnica sv. Cirila in Metoda za Trbovlje in okolico je imela 12. t. m. občni zbor. V odbor so izvoljeni gg.: Predsednik: Erjavac P., župnik; namestnik: D. Berger, paznik; tajnik: J. Lončarič; namestnik: V. Žolgar, kaplana; blagajnik: Fr. Pirnat, živinozdravnik; namestnik: Al. Podmenik, dacar; odbornik za Hrastnik A. Lebar, učitelj, za Dol A. Gnus, nadučitelj. Za leto 1903 je poslala podružnica družbi 97 K, kar je pomotoma izostalo v družbinem koledarju za leto 1905. Podružnica potemtakem ni med spečimi.

— **Bralno društvo „Naprej“ pri Sv. Barbari v Halozah** priredi dne 26. februarja 1905 po večernicah veselico z gledališko predstavo „Mutek“ in prosto zabavo pri g. Korenjaku s tamburanjem in petjem. Pri prosti zabavi se vrši tudi srečolov. Vstopnina za osebo 20 vin. — Barbarčani, pokažite, da se tudi vi zanimate za društveno gibanje, kakor čitate o vsaki napredni fari. Vse prijatelje društva torej k obilni udeležbi vabi odbor.

— **„Čitalnica v Ormožu“** priredi v nedeljo, dne 26. svečana 1905 v slovenski šoli v Ormožu „Rokovnjače“. Blagajna se odpre ob 4. uri. Začetek točno ob 5. uri popoldne. Vstopnina: Sedeži I. in II. vrste 1 K 20 vin., III. do K. vrste 1 K, ostale vrste 60 vin. Stojišča 30 vin. Vstopnice se dobivajo tudi v predprodaji v pisarni okrajne posojilnice v Ormožu. Dobiček je namenjen deloma slovenski šoli, deloma pa za fond za ljudsko knjižnico v Ormožu. — Posamezne uloge so dobro razdeljene; tudi pevski zbor se pridno vadi. Pričakovati je velike udeležbe od vseh strani. Radi železniške zveze s Središčem se bode tokrat igra pričela res točno ob 5. uri. Na svidenje v nedeljo v Ormožu!

— **Klub samcev čitalnice v Mariboru** priredi v soboto, dne 25. svečana 1905 v mali dvorani „Narodnega doma“ zabavni večer s plesom. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za osebo 1 K.

## Moskovski generalni guverner Sergij umorjen.

Kakor strela je zadela v petek zvečer ves olikani svet vest, da je bil veliki knez Sergij, ko se je peljal iz Kremlja v mesto Moskvo, z bombo umorjen. Prekucijska stranka hoče uničiti vso vladarsko rodbino Romanovo. Tudi ta atentat je le en člen v dolgi vrsti zločinov, ki so se že izvršili in ki jih nihlisti še pripravljajo. O rajnem velikem knezu je bilo splošno znano, da je na vso moč nasprotoval izpremembam.

Rajni veliki knez Sergij je pregovoril carja, da naj s silo zatre delavsko gibanje. Na njegov svet je car imenoval Trepova za generalnega guvernerja v Peterburgu. Sergij je bil učenec Pobjedonosceva in Starorus od nog do glave. Iz dna svoje duše je sovražil svobodomiselne ideje zapadne Evrope.

Rojen je bil veliki knez Sergij, dne 29. aprila 1857. v Carskem selu. Bil je četrti sin carja Aleksandra II., katerega so ubili nihlisti v Petrogradu 13. marca 1881. z bombo.

O atentatu poročajo: Veliki knez, Sergij se je odpeljal iz Kremlja v petek ob 3. uri popoldne. Bil je sam v vozu; v ostrem diru se je peljal čez senatorski trg. V prehodu pod stolpom Nikolajevih vrat so stale sani in v njih dva moža, eden od njih oblečen kot delavec. Ko je ekvipaža z velikim knezom šla tik ob saneh, je vrgel eden mož iz sani bombo pod mimo hiteči voz. Pok je bil strašen. Vse šipe več sto metrov dolgega sodnijskega poslopja so bile razbite in po vsej Moskvi so se potresle hiše. Krvavo delo se je posrečilo popolnoma, voz je bil razbit na kose, truplo velikega kneza razmesarjeno in razmetano na vse strani. Tu in tam so ležali kosi obleke, ki so se jih držali koščki mesa, veliki knez je imel železni oklep pod srajco okoli prs, a zastonj. Gornje telo je bilo spremenjeno v krvavo zmes, glava razbita, možgani so odleteli iz lobanje, konji pred ekvipažo so čudežno ostali živi, a besni od strahu bežali po mestu, da so si zlomili noge, ter so jih ustrelili. Kočijaž je bil tudi grozno ožgan in poškodovan; umrl je po silnih bolečinah. Stražarji so bili pol nezavestni od strahu in so prišli napadalca. Krvave kose trupla velikega kneza so zavili v rjuho in odnesli. Ko je Sergijeva žena zvedela za zločin, je prišla na lice mesta, pokleknila v krvavo blato in molila. Revolucionarji so prišli in pomakali prste v kri, rekoč: „Ta kri bo osvobodila Rusijo“. — Posledice tega atentata utegnejo biti nedogledne.

## Politični pregled.

— **Državni zbor** še vedno pridno deluje. V petek je bilo na vrsti drugo branje refundacijske predloge. — Največji hrup vzbuja v zbornici poslanec, grof Sternberg, ki je malo zmešan. V četrtek je s pestjo udaril po glavi češkega žurnalista, Penižka. V zbornici je bil vzrok, da je predsednik zbornični, grof Vetter odstopil. Sedaj izročče Sternbergu sodišču.

— **Duhovnikom se bodo plače izboljšale.** Iz vse Avstrije so duhovniki vložili v državnem zboru prošnjo za izvišanje plač. Izvišanje zahtevajo, kakor se čuje: Župnik plače 2400 K in štiri petletnice po 400 K, kapelan plače 1200 K in štiri petletnice po 400 K. V državnem zboru se je dobila večina, ki je glasovala za nujnost predloga, katerega je vložil poslanec češki duhovnik Stojan.

— **Turčija se pripravlja na vojsko proti Bolgariji.** Nikaka tajnost ni več, da se Turčija z vso močjo pripravlja na vojsko zoper Bolgarijo. Več sto delavcev prevaža zaboje s strelivom iz carigradskega arzenala v pristanišče, odkoder se prepelje na železnično postajo Svikedži. V Adrin in Dedeağac dohajajo vso noč vlaki, navadno trije ali pa dva. Vsak vlak ima 30 do 40 voz, ki so naloženi s topovi, konji, sedli in drugimi potrebščinami. Nadalje prevažajo puške, patrone in vojaško obleko. V carigradskem topniškem skladišču delajo noč in dan. Število delavcev so podvojili. Brezdvajbeno je, da stojimo pred važnimi dogodki, ker se tudi pošiljajo ogromne množine streliva in orožja v Solun, odkoder se razpošiljajo v notranjo Makedonijo do Skoplja. Tekom zadnjih dveh tednov je Turčija pomnožila svojo armado za 80.000 mož in jo še vedno pomnožuje.

## Rusko-japonska vojna.

Izpred Port Arturja. V Port Arturju je sedaj samo še 6000 mož japonske posadke, vsa ostala Nogijeva armada, ki je štel 60.000 mož, pa je že koncentrirana na bojišču ob reki Ša. Japonci skušajo z raznimi šikanami vse zasebnike pregnati iz Port Arturja, da bi se na ta način lahko polastili njih premoženja. Z ozirom na to je Rusija po posredovanju francoske vlade vložila proti takemu nasilstvu odločen protest v Tokiju.

Japonski socialistični list „Kotoku“ zatrjuje, da je bil japonski narod v početku res navdušen za vojno; a ko je zapazil usodne posledice, je izpremenil svoje mišljenje. Danes se vidi v Japonski veliko nazadovanje. Tamkaj je predelov, kjer je zavladata taka beda, da ne morejo ljudje živeti. Samoubojstva in zločinski dogodki rastejo dan na dan. Vojni fond se je podvojil s krvjo prebivalstva. Oblastnije so hodile od hiše do hiše in nagovarjale ljudi, da podpišejo gotovo svoto v vojne svrhe. Kdor ni podpisal, tega so proglasili za izdajico. Neki delavec blizu Tokia je bil od oblastnije prisiljen, da podpiše svoto 200 jenov, a ker jih siromak ni mogel dobiti od nikod, jih je — ukral. Državnim poslancem v parlamentu so bile vezane roke. Vlada je tako silno pritiskala nanje, da ni bilo dopuščeno svobodno razpravljanje o državnih potrebah. Zbornica je brez vsake debate v celoti sprejela vladno predlogo, da se siromašnemu narodu naloži 60 milijonov



jenov novega vojnega davka. Časopisi niso smeli pisati ni besedice. Besede: revolucija, demokracija, organizacija, štrajk so dobile kriminalen značaj. Japonski list završuje svoj članek nastopno: Vojna je japonski narod potisnila za sto let nazaj.

Japonska armada v Mandžuriji. „Ruski Invalid“ priobčuje na podlagi izpovedb japonskih ujetnikov pregled vojnih sil japonske armade. Po njegovih besedah se razteza japonska fronta na 80 vrst. Na desnem krilu se nahaja Kurokijeva armada s 85.000 možmi, v centru Nodzujeva armada s 65.000 možmi, na levem krilu pa Okujeva armada, okrepljena z Nogijevimi voji s 115.000 možmi. Vsa japonska armada torej šteje po mnenju „Ruskega invalida“ 234 bataljонов in 51 eskadronov ali 265 tisoč mož z 846 topovi.

Spopad pri Gunšulinu. V jugovzhodni Mandžuriji so se v zadnjem času pojavile številne čete Hunguzov, ki imajo nalogo, razdejati železniško progo. V istih krajih je tudi opaziti japonske čete, ki organizujejo Hunguze. Število teh Japoncev in Hunguzov se ceni v celem na 11.000 mož. Proti Japoncem, ki so na severu od Gunšulina navalili na neki železniški most, so odposlali Rusi večji oddelek pehote, ki je sprva porazil sovražnika, kasneje pa bil obkoljen od dveh konjeniških polkov, štirih pehotnih kompanij in od številne hunguške čete ter bil prisiljen, se z znatnimi izgubami umakniti.

„Kölnische Zeitung“ priobčuje iz Čifua z dne 11. t. m. tole brzojavko: Danes so tu prišli dva Kitajca, ki sta priznala, da sta oropala nemškega in francoskega atašeeja, ki sta meseca avgusta na neki kitajski džunki odpotovala iz Port Arturja in nato izginila brez vsakega sledu, ju ubila in vrgla v morje.

Dopisnik lista „Rus“ poroča, da je bil japonski oddelek, ki je pred nekaj dnevi porušil rusko železniško progo severno od Mukdena, 15. t. m. zajet in do zadnjega moža uničen. Po informacijah istega dopisnika operira sedaj v Mongoliji okoli 3000 Japoncev, ki so razdeljeni v več čet, ki skušajo razdejati mandžursko železniško progo.

Iz Mandžurije. Rusi so zopet pričeli v velikem obsegu s konjeniški operacijami. Brzojavlja se, da se je v torek, dne 14. t. m., pojavilo 9000 kozakov s topovi 30 milj zahodno od Liaojanga. Kakor se kaže, nameravajo Rusi s to operacijo obiti japonsko žvo krilo.

Po poročilih iz bojišča so se jeli Rusi izredno živahno gibati; na desnem krilu pa koncentrujejo močno armado proti Kurokiju. Ruska armada v tem kraju se ceni na šest divizij.

Splošno se sodi, da se Kuropatkin pripravlja, stopiti znova v ofenzivo. Vreme je sedaj še neugodno, vendar pa bo najhujši mráz že skoro ponehal.

## Raznoterosti.

— **Kako velik je Dunaj.** Leta 1900. je štel Dunaj 2289 ulic, ki so bile dolge 841.914 kilometrov. Tedaj je bilo na Dunaju 8007 društev. Na delniška društva jih je odpadlo 235, na zabavna 241, na pevška 262, na bolniška in higijenična 453, na hranilna 2625, na dobrodelna 892 in na strokovna naučna društva 725.

— **Za koliko je bilo kupljeno zemljišče današnjega New Yorka?** Zemljišče, na katerem leži danes velikan Novi York, je bilo kupljeno za 10 srajc, 30 parov nogavic, 10 pušk, 30 patron, 30 funtov smodnika, 30 sekir, 30 kotličev za kuhanje žganja in en bakren kotel. Prodajalci so bili Indijanci, a kupci Holandci, in obe stranki sta bili s trgovino zadovoljni. A dandanes je vreden Novi York toliko kot celo kraljestvo.

— **Čudno veličanstvo.** Kraljica - vladarica dežele Svazov v južni Afriki je „dostojna dama“, ker tehta ravno 308 angleških funtov. Nedavno jo je obiskalo nekoliko angleških potovalcev, in kraljica jih je pričakovala na vseh štirih. Med „avdijenco“ je njeno veličanstvo plezalo semtertja ter od časa do časa požiralo kafersko pivo iz stare steklenice, ki je na zagoneten način zašla v ta pozabljeni kot zemlje. Usta in nos si vladarica briše s svežim listjem, in to je pogosto treba, ker strastno noslja tobak ter kiha.

— **Kako visoki so morski valovi.** V raznih opisih o nevihtah in nesrečah na morju je čitati vedno o pravcatih gorah, ki jih delajo razjarjeni valovi. Hidrografični zavod je več let meril valove blizu bregov in sredi morja ter sedaj naznanja, da je povprečna visokost morskih valov v Sredozemskem morju 8 do 10 m, pri zelo slabem vremenu dosežejo 13 m, a najvišji valovi, ki jih je bilo opazovati pri hudih viharjih, so dosegli 15 m. Mnogo različnejši pa so valovi glede dolgoti. Povprečna dolžina valov znaša 170 m, vendar pri zelo vihnem vremenu dosežejo tudi 1000 m dolžine ter se podijo s hitrostjo 70 km v eni uri.

— **Rusko mesto Vladivostok** je imelo leta 1800. komaj 12 ribiških bajt; danes ima nad 60.000 prebivalcev in je najlepše ob sibirskem obrežju.

— **Zlata se je v Združenih državah** l. 1903 pridobilo za 73.591.700 dol., srebra za 29.322.000 dol. Prva država za zlato je Colorado, ki je dobila za več kot 22 1/2 milijona dolarjev zlata in za nad 7 milijonov dolarjev srebra. Na celi zemlji se je lansko leto pridobilo zlata v vrednosti 325.527.000 dolarjev in srebra za 92.039.600 dolarjev. Samo Avstralija prekosi Zvezne države v pridobivanju zlata, kajti ona je lani dobila te kovine v vrednosti za več kot 82 milijonov dolarjev. Mehika pa nas prekosi za srebro, ki ga je ona lani izkopala za več kot 38 milijonov dolarjev. Afrika je na tretjem mestu za zlato, z 69 milijoni dol.

— **Žita v Avstriji** se je leta 1904 še precej veliko pridelalo. Pšenice smo dobili 14'6, rži 23'3, ječmena 14'5, ovsa 15'9 in turščice 3'2 mil. meter. centov. Denarja so poljedelci zaslužili več kot druga leta, ker je bila moka draga. Slabo se je obnesla koruza, vsled česar utegnejo živino-rejci trpeti občutno škodo.

— **Za kravo 4800 kronc.** Berolinski mle-karski časopis poroča, da so v Ameriki prodali eno kravo za 1800 dolarjev, kar znaša po naše 4800 kron. Krava je bila šest mesecev na poskušnji, a izkazala se je naravnost imenitno. Tekom tega časa je požrla 1887'9 kg. najrazličnejše krme, dala pa je 2544 kg. mleka, z kate-rega se je izdelalo 160'7 kg. masla.

— **Moderne ljudske klavnice** so brez dvoma ameriške železnice. Kakor je razvidno iz vladne statistike o železniških nesrečah je bilo to leto na železniških progah Zjed. držav Sev. Amerike ranjenih 43.266 oseb, a ubitih 3367. Slučajev, da so vlaki trčili skupaj, je 6000, da je vlak skočil s tira, 4000. Nikjer na svetu ni toliko nesreč na železnici ko v Severni Ameriki, kjer se prav nič ne brigajo za varnost.

## Zahvala.

Za neštnevilne izraze srčnega so-  
čutja, ki so nam došli ob smrti naše  
matere ozir. tašče, gospe

## Elizabete Kotnik

za mnogobrojno spremstvo k zad-  
njemu počitku in za poslane vence  
izrekamo tem potom najiskrenejšo  
zahvalo.

Osobito nam je pa dolžnost biti  
hvaležnim gospodu župniku Francu  
Smrečniku, gospodu Ivanu in gospej  
Augusti Krajnc ter gospodu dr. R.  
Podlesniku za njih človekoljubje in  
požrtvovalnost, pokazano v bolezni  
in ob smrti rajne mamice.

Celje-Sv. Ilj, 19. februarja 1905.

Rodbini dr. Kotnik in Trobej.

## Loterijske številke.

Trst, dne 18. februarja 1905. 5, 86, 18, 34, 9.  
Linc. „ „ „ „ 62, 72, 28, 5, 32.

## Trgovski pomočnik

dober manufakturst. se sprejme  
pri tvrdki

Julij Žigan na Polzeli Savinjska dolina.

(83) 2

## Proda se

dobro obdelana njiva, rodovitna za vsako  
seme, ker je na prav lepem prostoru je tudi pri-  
merna za kakšno stavbo. Obsega približno 1 1/2  
orala. Cena K 2400

Poizve se pri Francu Gajšek v Prožinski  
vasi pri Štorah št. 2.

(80) 1

V Žalcu je hiša z zemljiščem na naj-  
lepšem prostoru

## naprodaj.

Ponudbe naj se pošiljajo na hišno  
št. 27. Žalec.

(85) 1

## Naprodaj

je posestvo obsegajoče 1 zidano in 1 leseno hišo,  
kozolec, 4 njive in travnik za ceno K 7000. —

Več se izve pri Jagodiču v Trnovljah  
pri Celju.

(87) 1

## Išče se izurjena natakarica

z dobrimi spričevali, vešča slovenskega in nem-  
škega jezika, dobrega in lepega vedenja. — Po-  
nudbe se naj takoj pošljejo na upravništvo „Do-  
movine“ v Celju.

(88) 3-3

## Oves

(Willkomm).

Ta težka vrsta ovsa obrodi v vsaki zemlji, zori  
zgodaj, jako bogato obrodi, da visoko, dobro slamo  
za krmo in se ne poleže. Ker se na redko seje,  
zadostuje na 1 oral 50 klg. Pošilja se v vrečah  
po 25 klg za K 9, 50 klg za K 17, 100 klg za  
K 32. Vzorci po 5 klg franko za K 3'20 proti  
predplačilu.

Oskrbništvo graščine Golč

pri Konjicah, Štajersko.

(69) 6-3

## Najboljše nepremočljive

## plakhte za vozove in konje

šinje za tovarne vozove po novih predpisih,  
jeklene in železne,  
raznovrstno poljsko orodje,

## drevesne žagice, škarje za trte

ima v zalogi in priporoča po najnižjih cenah

## trgovina „Merkur“, P. Majdič, Celje.

— Za spomladno gnojenje: Tomaževa žlindra in kajnit. —